

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Zielonej Górze

LZG – 4101-07-01/2013
P/13/018

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/13/018 – Przygotowanie wybranych gmin do wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi.

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze.

Kontrolerzy

1. Anna Tronowicz, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87309 z dnia 28.06.2013 r.
2. Oskar Zadrejko, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 87321 z dnia 19.07.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 1-4)

Jednostka
kontrolowana

Urząd Miasta Żagań, Pl. Słowiański 17, 68-100 Żagań.

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Daniel Marchewka, Burmistrz Miasta Żagań od 10 czerwca 2013 r.

Poprzednio funkcję tę pełnili: Małgorzata Kuźniar – powołana na pełniącą funkcję organów Miasta Żagań w okresie od 20 lutego do 9 czerwca 2013 r., Sławomir Kowal – Burmistrz Miasta w okresie od 14 grudnia 2010 r. do 19 lutego 2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 5-8)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości¹, przygotowanie miasta Żagań (dalej: *miasto*) do wprowadzenia nowego systemu gospodarki odpadami komunalnymi².

Uzasadnienie
oceny ogólnej

W sposób właściwy zorganizowano pracę Urzędu do wykonywania zadań w skontrolowanym obszarze. Zadania przypisano konkretnym komórkom organizacyjnym, a w ramach tych komórek przeszkolonym pracownikom. Rzetelnie przeprowadzono kampanię informacyjno-edukacyjną wśród mieszkańców miasta na temat ich praw i obowiązków dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.

Miasto uregulowało zagadnienia związane z gospodarowaniem odpadami, z jednym wyjątkiem dotyczącym nie określenia warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami za pomocą środków komunikacji elektronicznej. Przyjęte uchwały nie wymagały rozstrzygnięć nadzorczych. Poza jednym przypadkiem, uchwały podejmowano w obowiązujących terminach.

W wymaganym terminie, tj. do 1 lipca 2013 r., dokonano w trybie przetargu nieograniczonego wyboru podmiotu odbierającego odpady komunalne.

Sposób ewidencjonowania skarg był zgodny z obowiązującymi przepisami.

Stwierdzone nieprawidłowości, oprócz ww. zaniedbań w przyjmowaniu wymaganych regulacji, dotyczyły nieutworzenia punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz niedostępniania mieszkańcom miasta pełnych i rzetelnych informacji dotyczących gospodarki tymi odpadami.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

² Kontrolą objęto okres od 01.01.2012 r. do 30.06.2013 r.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Organizacja pracy w Urzędzie związana z gospodarowaniem odpadami komunalnymi, w tym wywiązywania się z obowiązku przeprowadzenia kampanii informacyjnej na temat praw i obowiązków właścicieli nieruchomości w zakresie organizacji odbierania odpadów.

Opis stanu faktycznego

Zadania z zakresu czystości i porządku w Urzędzie Miasta przypisano Wydziałowi Gospodarki Komunalnej, Rozwoju i Nieruchomości (WGN) i Wydziałowi Finansowo-Budżetowemu (WFB)³. Poprzednio zadania z zakresu utrzymania czystości i porządku realizował wyłącznie WGN.

W okresie objętym kontrolą zadaniami z zakresu gospodarowania odpadami zajmowały się trzy osoby, z czego dwie osoby w WFB (zatrudnione w maju i czerwcu 2013 r.) i jedna w WGN. Wszystkie osoby otrzymały pisemny zakres obowiązków, zawierający obowiązki realizacji określonych zadań z zakresu gospodarowania odpadami.

Jedna z ww. osób zatrudniona w WGN posiadała wykształcenie związane z ochroną środowiska. Dwie osoby uczestniczyły w dwóch szkoleniach dotyczących tej tematyki. W szkoleniu uczestniczył również naczelnik WGN.

(dowód: akta kontroli str. 11-12, 18-29)

Miasto prawidłowo realizowało działania informacyjne i edukacyjne, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 8 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach⁴ (dalej: *u.c.p.g.*). Ich realizacja następowała m.in. w formie przekazywania mieszkańcom ulotek informacyjnych, organizowaniu spotkań z zarządcami wspólnot i przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowych, zamieszczaniu informacji na stronie internetowej Urzędu, udzielaniu informacji w punkcie informacyjnym Urzędu.

Miasto nie podawało natomiast do publicznej wiadomości (na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowy przyjęty) informacji wymaganych przepisem art. 3 ust. 2 pkt 9 lit. b, c, d ustawy *u.c.p.g.*, a informacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 9 lit. a, e tej ustawy były niepełne bądź nieaktualne.

(dowód: akta kontroli str. 12-14, 53-54, 57-59, 85)

Mimo nakazu określonego w art. 3 ust. 2 pkt 6 *u.c.p.g.*, do dnia zakończenia kontroli nie utworzono punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

(dowód: akta kontroli str. 12, 15)

Na terenie miasta nie funkcjonuje regionalna instalacja do przetwarzania odpadów. W celu jej uruchomienia został utworzony Zakład Gospodarowania Odpadów spółka z o.o., w którym udziały obok Łużyckiego Związku Gmin oraz 15 innych gmin położonych w powiecie żarskim i żagańskim, posiada również miasto Żagań. W dniu 11.01.2013 r. Spółka podpisała umowę na projektowanie i budowę instalacji w Marszowie (gmina Żary). Termin wykonania umowy został wyznaczony na 1.498 dni od daty podpisania umowy.

(dowód: akta kontroli str. 15, 37)

Analizując stan gospodarki odpadami komunalnymi miasto posiadało informacje, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 10 lit. a-g) *u.c.p.g.*, przy czym fakt dokonania tej analizy nie został potwierdzony na piśmie. Przedmiotowe informacje wykorzystywane były m.in. do sporządzenia rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami za rok 2012 oraz przy przygotowaniach procesu wyboru (w czerwcu 2013 r.) podmiotu odbierającego odpady komunalne od mieszkańców Żagania.

(dowód: akta kontroli, str. 15-16, 63-78)

³Zarządzeniem z dnia 2.01.2013 r., nr 1A/2013 zmieniono zarządzenie Burmistrza Miasta Żagania z dnia 01.10.2012 r. nr 41/2012 w sprawie nadania Regulaminu Organizacyjnego Urzędowi Miasta Żagania.

⁴Dz. U. z 2012 r., poz. 391 ze zm.

Jak wyjaśnił Naczelnik WGN M. Smolarczyk: (...) *Informacje te podlegają analizie, nie są jednak zbierane w jedno zbiorcze opracowanie (...).*

(dowód: akta kontroli, str. 82)

Przed ustaleniem przez Radę Miasta stawek opłat za gospodarowanie odpadami, przeprowadzono w Urzędzie analizę wysokości opłat, z uwzględnieniem stawek dotychczas obowiązujących. Do analizy wykorzystano: liczbę mieszkańców miasta, ilość wytwarzanych odpadów komunalnych, koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, sezonowość odpadów, stawki opłat obowiązujące w 2012 r., przykładowe stawki funkcjonujące na terenie innych miast.

(dowód: akta kontroli, str. 16, 83-90)

W Urzędzie do zagadnień związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi wykorzystywany jest moduł „Opłaty lokalne”, stanowiący jeden z modułów programu finansowo-księgowego. Program wdrożony został w Urzędzie 7 maja 2013 r. Pozwala on na ewidencjonowanie deklaracji dotyczących opłat za gospodarowanie odpadami. Do gromadzenia danych o podmiotach odbierających odpady, rodzajach odbieranych odpadów, karach i kontrolach oraz umowie zawartej z przedsiębiorcą odbierającym odpady, wykorzystywany jest arkusz kalkulacyjny.

(dowód: akta kontroli str. 16-17, 30-31)

Łączna kwota wydatków poniesionych w Urzędzie w związku z wprowadzeniem nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wyniosła 24.902,26 zł⁵.

(dowód: akta kontroli str. 18, 32-33)

Opisując trudności związane z wprowadzaniem nowego systemu gospodarowania odpadami, pracownicy Urzędu oraz Burmistrz Miasta Żagań wskazali na odwołanie władz miast w wyniku referendum, które odbyło się 17.02.2013 r.

(dowód: akta kontroli str. 199-200, 213)

Komisarz Wyborczy w Zielonej Górze, postanowieniem z 27.12.2012 r. wyznaczył na dzień 17.02.2013 r. referendum w sprawie odwołania Burmistrza Miasta Żagań i Rady Miasta Żagań. W wyniku referendum odwołano władze miasta. Prezes Rady Ministrów zarządził przeprowadzenie w dniu 19.05.2013 r. przedterminowych wyborów do Rady Miasta i na Burmistrza. W drugiej turze wyborów - 2.06.2013 r., Daniel Marchewka został wybrany na Burmistrza Żagania.

(dowód: akta kontroli str. 6)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Do dnia zakończenia kontroli NIK miasto nie utworzyło punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, co stanowiło naruszenie art. 3 ust. 2 pkt 6 u.c.p.g.

(dowód: akta kontroli str. 12, 15)

Według wyjaśnień Naczelnika WGN Mariusza Smolarczyka: *brak ostatecznej decyzji czy utworzenie punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych ma dokonać wykonawca, który zostałby wyłoniony w drodze przetargu, czy zadanie to ma zrealizować gmina, spowodowało, że punkt do 1.07.2013 r. nie powstał. W celu zapewnienia możliwości selektywnej zbiórki odpadów zostało utworzonych 70 szt. gniazd zlokalizowanych na terenie całego miasta, składających się z pojemników do selektywnej zbiórki odpadów. Dodatkowo cyklicznie przeprowadzana jest akcja zbierania tzw. elektrośmieci, a w siedzibie Urzędu znajduje się punkt zbiórki przeterminowanych leków.*

Wyjaśnienia tożsamej treści złożył Burmistrz Żagania Daniel Marchewka. Obaj składający wyjaśnienia stwierdzili, że *jesteśmy w fazie planowania jego utworzenia.*

(dowód: akta kontroli str. 189, 191, 203-205)

⁵ Wydatki poniesione na dzień 30.06.2013 r. wyniosły 23.733,76 zł, wydatek w wysokości 1.168,50 z tytułu wdrożenia w Urzędzie programu komputerowego wykorzystywanego do gospodarki odpadami poniesiony został po 1.07.2013 r.

2. Wbrew obowiązkowi określonymu w art. 3 ust. 2 pkt 9 lit. a-e) u.c.p.g., miasto nie udostępniło na stronie internetowej oraz w sposób zwyczajowo przyjęty informacji: o podmiotach odbierających odpady komunalne, miejscach zagospodarowania odpadów komunalnych, osiągniętych przez gminę poziomach recyklingu oraz o podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny.

Na stronie internetowej Urzędu oraz w prasie lokalnej podano jedynie informację o wyborze podmiotu odbierającego odpady komunalne od mieszkańców Żagania. Na stronie internetowej umieszczono także – nieaktualizowaną od października 2008 r.⁶ – listę punktów odbioru urządzeń elektrycznych i elektronicznych.

Urząd nie udostępnił natomiast w żadnej formie:

- informacji o pozostałych podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości na terenie miasta,
- informacji o miejscach zagospodarowania przez podmioty odbierające odpadów komunalnych,
- informacji o osiągniętych poziomach recyklingu.

(dowód: akta kontroli str. 53-60)

W złożonych wyjaśnieniach, Naczelnik WGN Mariusz Smolarczyk podał, że: *WGN dysponuje informacjami z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, o których mowa w art. 3 ust. 2 pkt 9 lit a-e) ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. Informacje te są dostępne dla mieszkańców Żagania na stanowiskach pracy w Wydziale. WGN nie przygotowywał ww. informacji do publikacji przez Urząd Miasta przez przeoczenie pracownika oraz brak nadzoru z mojej strony. Na stronie internetowej Urzędu znajduje się wykaz punktów zbierania zużytego sprzętu elektronicznego, który zostanie zweryfikowany z rejestrem działalności regulowanej i uzupełniony o podmioty, które zgłosiły możliwość odbioru urządzeń elektrycznych i elektronicznych. Ze swojej strony zobowiązuję się do podjęcia działań w celu najszybszego uzupełnienia strony internetowej Urzędu o wymagane informacje z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi.*

(dowód: akta kontroli, str. 62)

Uwagi dotyczące badanej działalności

W Urzędzie nie sporządzono na piśmie analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, o której mowa w art. 3 ust. 2 pkt 10 u.c.p.g. Zdaniem NIK, jest to niezbędne dla prawidłowej kontroli zarządczej w omawianym obszarze. Brak śladu rewizyjnego utrudnia bowiem odtworzenie podjętych decyzji. Nie ma też możliwości oceny rzetelności przeprowadzonej analizy.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze, w szczególności ze względu na niewywiązanie się miasta z ustawowego obowiązku utworzenia punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych oraz zaniedbania w udostępnianiu informacji dotyczących gospodarowania odpadami.

2. Organizacja odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości, w tym uchwalania prawa lokalnego dotyczącego organizacji gospodarowania odpadami.

Opis stanu faktycznego

Spośród sześciu uchwał dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi objętych badaniem, cztery podjęte zostały w terminie o którym mowa w artykule 10 ust. 1 ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw⁷, tj. do dnia 31.12.2012 r., jedna z naruszeniem tego terminu (31.01.2013 r.), a kolejna do dnia 30.06.2013 r. nie została uchwalona. Informacje w tym zakresie przedstawiono poniżej:

⁶ W prowadzonym w okresie w Urzędzie Rejestrze podmiotów prowadzących działalność regulowaną, w latach 2012-2013, zarejestrowano 13 podmiotów oferujących odbiór odpadów komunalnych na terenie Żagania, z czego 7 zadeklarowało odbiór urządzeń elektrycznych i elektronicznych.

⁷ Dz. U. Nr 152, poz. 897 ze zm.

1. Rada Miasta Żagań w dniu 28.12.2012 r.⁸, po zasięgnięciu opinii Powiatowego Inspektora Sanitarnego, uchwaliła regulamin utrzymania czystości i porządku. Regulamin dostosowano do wymagań wojewódzkiego planu gospodarki odpadami. W regulaminie zawarto wszystkie zasady dotyczące utrzymania czystości i porządku w gminie, określone w art. 4 ust. 2 pkt 1-8 u.c.p.g.

(dowód: akta kontroli str. 91-93)

2. W dniu 28.12.2012 r. podjęto uchwałę⁹ w sprawie wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości położonych na terenie miasta. Wzór deklaracji zawierał objaśnienia dotyczące sposobu jej wypełnienia oraz pouczenie, że deklaracja stanowi podstawę do wystawienia tytułu wykonawczego, a także informację o terminach i miejscu składania deklaracji. Pierwsza deklaracja, zgodnie z postanowieniami uchwały, winna być złożona do 31.05.2013 r. Deklarację można było uzyskać w punkcie informacyjnym Urzędu Miasta, za pośrednictwem Internetu, w siedzibie przedsiębiorców odbierających odpady oraz za pośrednictwem zarządców nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 93-94)

3. W dniu 28.12.2012 r. podjęto uchwałę w sprawie szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów¹⁰. Uchwała określała ilość odpadów komunalnych odbieranych od właściciela nieruchomości oraz częstotliwość ich odbierania.

(dowód: akta kontroli str. 95)

4. W dniu 28.12.2012 r. podjęto uchwałę w sprawie ustalenia terminu, częstości i trybu uiszczenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi¹¹, którą w dniu 27.06.2013 r. zmieniono¹². W uchwale z 28.12.2012 r. końcowy termin uiszczenia pierwszej opłaty określono na dzień 10.07.2013 r., a kolejnych miesięcznych opłat na dzień 10-go każdego miesiąca. Nowelizacja uchwały terminy te wydłużyła, odpowiednio do 20.07.2013 r. i do 20-go każdego miesiąca. Ich uiszczenie ma nastąpić bezpośrednio gotówką w kasie lub przelewem na rachunek bankowy.

(dowód: akta kontroli str. 99-100)

5. Z naruszeniem terminu określonego w art. 10 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, w dniu 31.01.2013 r. podjęta została uchwała w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik na terenie gminy Żagań o statusie miejskim¹³.

Proponując wysokość stawek, Burmistrz w projekcie uchwały z dnia 24.01.2013 r. uwzględnił elementy, o których mowa w art. 6k ust. 2 u.c.p.g., ustalając ich wysokość na poziomie 18 i 12 zł od jednego mieszkańca w przypadku nieruchomości zamieszkałej, w zależności czy zbieranie odpadów następuje w sposób nieselektywny bądź selektywny, a w przypadku nieruchomości niezamieszkałej, stawki uzależniono od wielkości pojemników i selektywnego lub nie zbierania odpadów, ustalając ich wysokość w odniesieniu do odpadów zbieranych nieselektywnie w granicach od 10,45 brutto za pojemnik o pojemności 110l do 665 zł brutto za pojemnik o pojemności 7000l, a w odniesieniu do odpadów zbieranych selektywnie w granicach od 8,25 zł brutto za pojemnik o pojemności 110l do 525 zł brutto za pojemnik o pojemności 7000l.

---

⁸ Uchwała nr XXXII/101/2012, uchwałą nr XXXVII/26/2013 r. z dnia 29.03.2013 r. oraz z 27.06.2013 r., nr XXXXIII/68/2013 zmieniono uchwałę nr XXXII/101/2012 z 28.12.2012 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Żagań o statusie miejskim

⁹ Uchwała nr XXXII/102/2012.

¹⁰ Uchwała nr XXXII/104/2012, zm. Uchwałą nr XXXVII/27/2013 z dnia 29.03.2013 r..

¹¹ Uchwała nr XXXII/103/2012.

¹² Uchwała nr XLIII/69/2013.

¹³ Uchwała nr XXXV/8/2013, zm. uchwałą nr XLIV/83/2013 z dnia 11.07.2013 r.

Uchwałą Rady Miasta obniżono stawki opłat od mieszkańca w zależności czy odpady zbierane są w sposób selektywny czy nieselektywny do wysokości odpowiednio 8 i 12 zł; stawki dotyczące nieruchomości niezamieszkałej uchwalono w proponowanej wysokości. Ani protokół z posiedzenia Komisji Gospodarki, ani z sesji Rady Miasta nie wskazuje przyczyn uzasadniających obniżkę stawek. Zmiana projektu uchwały, wg wyjaśnień ówczesnego Przewodniczącego Rady Miasta Daniela Marchewki, nastąpiła ponieważ proponowane stawki zdaniem większości radnych były zbyt wysokie oraz ze względu na wysokość stawek gmin ościennych.

Według danych Urzędu nowe stawki w porównaniu do dotychczas obowiązujących różniły się w następujący sposób:

- za odpady komunalne zbierane i odbierane w sposób nieselektywny, nastąpił wzrost z 9,25 zł do 12 zł (zwiększenie 26,3%) od jednego mieszkańca za miesiąc,
- za odpady komunalne zbierane i odbierane w sposób selektywny, nastąpił spadek z 9,025 zł do 8 zł (zmniejszenie o 11,3%) od jednego mieszkańca za miesiąc.

(dowód: akta kontroli str. 96-99, 138-149, 195-196)

6. Do 30.06.2013 r. wbrew nakazowi określonymu w art. 6n ust. 1 pkt 2 u.c.p.g. w związku z art. 10 ust. 1 i ust. 2 ww. ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw nie określono w drodze uchwały warunków i trybu składania deklaracji za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

(dowód: akta kontroli str. 94-95)

Wszystkie ww. uchwały Rady Miasta, zgodnie z art. 90 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym¹⁴, zostały przekazane organowi nadzoru - wojewodzie lubuskiemu. Nie dopełniono natomiast obowiązku wynikającego z art. 90 ust. 2 ww. ustawy oraz z uchwały Nr 10/2012 z dnia 27 września 2012 r. Krajowej Rady Regionalnych Izb Obrachunkowych (RIO) w sprawie przekazania do RIO w Zielonej Górze uchwał dotyczących:

- wyboru metody ustalania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalania stawki takiej opłaty¹⁵,
- terminu, częstotliwości i trybu uiszczania opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi¹⁶,
- określania wzoru deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi składanej przez właścicieli nieruchomości¹⁷.

Niedopatrzenie to, spowodowane zostało stanowiskiem Prezesa RIO w Zielonej Górze z dnia 17.12.2012 r., który kierując się opinią Ministra Administracji i Cyfryzacji (z 6.12.2012 r.) poinformował wszystkie gminy województwa lubuskiego, że właściwym organem nadzoru dokonującym oceny legalności wszystkich uchwał podejmowanych przez rady gminy w trybie przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku, jest wojewoda lubuski.

W toku badania legalności ww. uchwał, organ nadzoru nie stwierdził ich niezgodności z prawem powszechnie obowiązującym.

(dowód: akta kontroli str. 91-102, 157-158)

Prokurator Rejonowy w Żaganiu skargą z dnia 28.06.2013 r. złożoną do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wlkp. zaskarżył uchwałę nr XXXV/8/2013 z 31.01.2013 r. (opisaną w poz. nr 5 powyżej), zarzucając jej istotne naruszenie prawa,

¹⁴ Dz. U. z 2013 r., poz. 594.

¹⁵ Uchwała została przekazana do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 7.02.2013 r., do RIO, w trakcie kontroli NIK, tj. 4.07.2013 r.

¹⁶ Uchwały z 28.12.2012 r. i 27.06.2013 r. zostały przekazane do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego odpowiednio w dniu 14.01.2013 r. i 3.07.2013 r., do RIO uchwały zostały przekazane w trakcie kontroli NIK, tj. 4.07.2013 r.

¹⁷ Uchwała została przekazana do Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w dniu 4.01.2013 r., do RIO w trakcie kontroli NIK, tj. 4.07.2013 r.

tj. art. 6i pkt 2 u.c.p.g. poprzez ustalenie zamiast miesięcznej, jednorazowej stawki opłaty za pojemnik z odpadami komunalnymi na danej nieruchomości, na której nie zamieszkują mieszkańcy oraz ustalenie jednorazowej zamiast miesięcznej opłaty za pojemnik jeżeli odpady komunalne są zbierane i odbierane w sposób selektywny.

Uchwałą z dnia 11.07.2013 r. – przed rozstrzygnięciem Sądu w sprawie skargi – Rada Miasta uwzględniła zarzuty zawarte w ww. skardze ustalając w zamian jednorazowej miesięczną stawkę za pojemnik¹⁸.

(dowód: akta kontroli str. 96)

Do 1.07.2013 r. złożono 2.228 deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, z czego 186 deklaracji zostało złożonych z naruszeniem terminu przewidzianego w uchwale (31.05.2013 r.). Zobowiązanych do złożenia deklaracji było ogółem 2.561 podmiotów, a tym samym do 1.07.2013 r. deklaracji nie złożyło 333 właścicieli nieruchomości (13% ogółu zobowiązanych).

(dowód: akta kontroli str. 150)

Według wyjaśnień Naczelnik WFB Izabeli Nowakowskiej, wobec właścicieli nieruchomości, którzy złożyli deklarację z opóźnieniem, nie były podejmowane żadne działania, natomiast w przypadku 333 właścicieli nieruchomości, którzy nie złożyli deklaracji, do 8 podmiotów (2,4%) w lipcu 2013 r. skierowano wezwanie do jej złożenia. Skutkiem wystosowanych wezwań było złożenie deklaracji.

(dowód: akta kontroli str. 209-210)

Przeprowadzone przez NIK badania ankietowe na próbie 10 mieszkańców, dotyczące ich stopnia satysfakcji z przygotowania miasta do wprowadzenia nowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wykazały m.in., że:

- dziewięciu ankietowanych uznało, że posiada wiedzę o obowiązkach ciążących na mieszkańcach w związku z przejęciem gospodarki odpadami komunalnymi przez miasto, jedna osoba uznała, że takiej wiedzy nie posiada;
- wszyscy ankietowani uznali, że znają sposób selekcjonowania odpadów oraz wysokość stawek za odbiór odpadów komunalnych zbieranych selektywnie lub nieselektywnie;
- ośmiu ankietowanych uznało, że informacja o zmianie sposobu odbioru odpadów komunalnych była wystarczająca, dwóch, że niewystarczająca;
- dziewięciu ankietowanych posiada informacje o podmiotach odbierających odpady, sześciu o podmiotach zbierających zużyty sprzęt elektryczny lub elektroniczny.

(dowód: akta kontroli str. 159-178)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 6n ust. 1 pkt 2 u.c.p.g. w związku z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, nie określono w drodze uchwały Rady Miasta warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej, przez co pozbawiono mieszkańców możliwości składania deklaracji drogą elektroniczną.

(dowód: akta kontroli str. 94-95)

Małgorzata Kuźniar pełniąc funkcję organów Miasta Żagania¹⁹, wyjaśniając przyczyny nieprzygotowania – stosownie do przepisu art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o samorządzie gminnym – projektu ww. uchwały, powołała się na mylną interpretację przepisu, tj. przyjęcie,

¹⁸ Uchwała nr XLIV/83.2013 r.

¹⁹ Pani Małgorzata Kuźniar powołana na podstawie art. 67 ust. 4 ustawy o referendum lokalnym, związku odwołaniem w dniu 19.02.2013 r. Burmistrza i Rady Miasta.

że podjęcie uchwały jest fakultatywne, a nie obligatoryjne oraz na brak możliwości automatycznej ewidencji deklaracji za pomocą programu służącego do ewidencji deklaracji.

(dowód: akta kontroli str. 185-186)

Burmistrz Daniel Marchewka również wskazał na mylną interpretację przepisu i zadeklarował jednocześnie, że projekt takiej uchwały zostanie opracowany i skierowany na najbliższą sesję Rady Miasta.

(dowód: akta kontroli str. 191-192)

2. Wbrew przepisowi art. 10 ust. 1 ustawy o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw, uchwała Rady Miasta z dnia 31.01.2013 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik na terenie Gminy, nie została podjęta w ustawowym terminie, tj. do dnia 31.12.2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 96, 99)

Według wyjaśnień byłego Burmistrza Sławomira Kowala, o niepodjęciu uchwały w terminie zdecydował brak porozumienia z Radą Miasta (projekt uchwały przedłożono Radzie przed końcem roku²⁰), i zdecydowanie przez nią o nieprzekazywaniu zadań w zakresie gospodarowania odpadami Łużyckiemu Związkowi Gmin powołanemu w celu gospodarowania odpadami.

(dowód: akta kontroli str. 103-107, 187-188)

Według wyjaśnień byłego Przewodniczącego Rady Miasta Daniela Marchewki, w których odniósł się do tożsamego zagadnienia, przyczyną niepodjęcia uchwały przed 31.12.2012 r., było dobro mieszkańców Żagania. Radni po powzięciu wiadomości o częstym zaskarżaniu uchwał w tym zakresie w kraju, zdecydowali o zdjęciu uchwały z porządku obrad i przekazaniu jej Burmistrzowi, aby dokonał wnikliwej analizy uchwały i ewentualne wprowadził poprawki.

(dowód: akta kontroli str. 195-196)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę zintensyfikowania działań w celu wyegzekwowania złożenia wymaganych deklaracji, a w przypadku niewywiązywania się przez właścicieli nieruchomości z tego obowiązku, podjęcie prawem przewidzianych działań w celu określenia wysokości należnej opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

Ocena cząstkowa

3. Wybór podmiotów odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Opis stanu
faktycznego

W celu wyboru podmiotów odbierających odpady komunalne, miasto stosownie do art. 6d ust. 1 u.c.p.g. przeprowadziło postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, którego przedmiotem był odbiór zmieszanych oraz selektywnie zebranych odpadów od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i zagospodarowanie tych odpadów.

W przedmiocie zamówienia nie ujęto zatem odbioru odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, pomimo uwzględnienia tej kategorii właścicieli w uchwale z dnia 31.01.2013 r. w sprawie wyboru metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz ustalenia wysokości stawki tej opłaty i ustalenia stawki opłaty za pojemnik.

(dowód: akta kontroli str. 96, 180-181)

²⁰ Pierwotny projekt uchwał Burmistrz przedłożył na sesję Rady Miasta w dniu 17.12.2012 r.

Naczelnik WGN, Mariusz Smolarczyk wyjaśniając powody nie objęcia postępowaniem przetargowym właścicieli nieruchomości niezamieszkałych, mimo dokonania wyboru zgodnie z uchwałą z 31.01.2013 r. metody ustalenia opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi obejmującej nieruchomości zamieszkałe, jak i niezamieszkałe wskazał, że (...) przyczyną tego był szereg problemów i wątpliwości, które powstały w trakcie przygotowania przedmiotu zamówienia. Uznano, że nie byłaby w pełni uzasadniona wysokość ponoszonych opłat przez przedsiębiorstwa w stosunku do generowanych odpadów i postanowiono, że podmioty te nie zostaną objęte systemem gospodarowania, tylko będą rozliczać się na zasadach dotychczasowych, tj. zawartych indywidualnie umów. Po podjęciu uchwały, zorientowano się, że objęcie zakresem uchwały nieruchomości niezamieszkałych rodzić będzie dodatkowe problemy. Zadeklarował jednocześnie, że w najbliższym czasie przygotowany zostanie projekt uchwały uchylający przepis, który dotyczył właścicieli nieruchomości niezamieszkałych.

(dowód: akta kontroli str. 200)

SIWZ spełniał wymogi z art. 36 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych²¹ oraz zawierał elementy wymienione w art. 6d ust. 4 u.c.p.g.

Jedynym oferentem, który wziął udział w przetargu było Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania i Robót Drogowych spółka z .o.o. z Żagania, w którym 100% udziałów należało do miasta. W postępowaniu nie złożono odwołań.

W wyniku przeprowadzonego przetargu, w dniu 28.06.2013 r. została zawarta z Miejskim Przedsiębiorstwem Oczyszczania i Robót Drogowych sp. z .o.o. umowa na odbiór zmieszanych odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz odbiór odpadów selektywnie zebranych i zagospodarowanie tych odpadów za wynagrodzeniem w kwocie 3.230.165 zł. Umowa zawarta została na okres od 1.07.2013 r. do 31.12.2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 181-183)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

4. Ewidencjonowanie skarg skierowanych do kierownika jednostki kontrolowanej w zakresie spraw dotyczących gospodarowania odpadami komunalnymi.

Opis stanu
faktycznego

W okresie objętym kontrolą w Urzędzie prowadzona była ewidencja skarg i wniosków zgodnie z wymogiem z art. 254 ustawy z 16 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego²². Dane odnotowywane w rejestrze skarg i wniosków²³ pozwalały na ustalenie przebiegu i terminów załatwiania skarg.

Nadzór bieżący w Urzędzie nad właściwym załatwianiem skarg i wniosków sprawował Sekretarz. Wpływające do Urzędu skargi ujmowane były w rejestrze skarg, prowadzonym przez pracownika Wydziału Informacyjno-Organizacyjnego, a następnie przekazywane, do właściwej – zgodnie z przedmiotem skargi – komórki organizacyjnej celem zajęcia stanowiska wobec przedmiotu skargi.

W okresie od 1 stycznia 2012 r. do 30 czerwca 2013 r. zaewidencjonowano 31 skarg²⁴ – żadna z nich nie dotyczyła spraw związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

(dowód: akta kontroli str. 184)

²¹ Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759 ze zm.

²² Dz. U. z 2013 r. poz. 267.

²³ Rejestr określał liczbę porządkową, datę wpływu skargi, datę jej załatwienia, jej przedmiot, osobę ją wnoszącą oraz podmiot odpowiedzialny za jej załatwienie.

²⁴ W roku 2012 r. wpłynęły 22 skargi i okresie od 01.01.2013 r. do 1.07.2013 r. 9 skarg.

Ustalono
nieprawidłowości

Ocena cząstkowa

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²⁵, wnosi o:

1. Podjęcie działań w celu określenia w drodze uchwały Rady Miasta warunków i trybu składania deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi za pomocą środków komunikacji elektronicznej.
2. Udostępnienie informacji dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi, w pełnym zakresie i w formie przewidzianej art. 3 ust. 2 pkt 9 u.c.p.g.
3. Podjęcie działań mających na celu utworzenie punktu selektywnego zbierania odpadów.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Zielona Góra, dnia 8 sierpnia 2013 r.

Kontrolerzy
Anna Tronowicz
Specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Oskar Zadrejko
Główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Zielonej Górze

Wicedyrektor
Andrzej Aleksandrowicz

.....
podpis

²⁵ Dz. U. z 2012 r., poz.82 ze zm.